

HIZKUNTZA POLITIKA. NUPren aurkako oihuak entzun ziren protestaldian

JAGOBA MANTEROLA/ARGAZKI PRESS

Giza katea NUPen euskararen presentzia aldarrikatzeko

Euskal Adarrak deituta, ehunka lagunek giza katea osatu zuten atzo NUPeko Arrosadiako campusetik Nafarroako Parlamenturaino, unibertsitatean euskararen egoera arautzeko lege proiektuaren aurka protesta egiteko. Arrosadiatik eguerdian

atera zen katea, eta NUPeko ikasleek osatu zuten nagusiki, baina DBHko irakasle eta ikasleak ere batu zitzaizkien. UPNko hizkuntza politikaren kontrako oihu artean, segizioa Sarasate pasealekuraino iritsi zen. Han, idazkia irakurri zuten.

Hezkuntzako lan eskaintzan irizpide politikoak erabili direla salatu du LABek

Irakasle erdaldunen birziklatzea «finitzea» erabaki dela dio sindikatuak

Alberto Barandiaran | IRUÑEA

Nafarroako Hezkuntza Departamentuak atera berri duen aurtengo Lan Eskaintza Publikoan «irizpide politikoak» erabili direla salatu du LAB irakaskuntza sindikatuak.

LABek egindako azterketaren arabera, 270 funtzionario gehiago beharko lirakeke, kon-

tuan harturik egungo tokien beharra eta matrikulazio datuak, euskarazko beharrak asetzeko. Aurtengo lan eskaintzaren barruan 55 toki eskainiko dira D eredukoak, eta 30 A eredukoak, euskarazko irakasleei dagozkienak.

Gaztelaniazko irakasleen artean, ordea, 265 «soberan» daudela ondorioztatu du LAB

sindikatuak, Nafarroako Hezkuntza Departamentuaren datuak kontuan hartuta. Aurtengo lan eskaintzak, ordea, 135 lanpostu berri aterako ditu gaztelaniazkoak.

Ekainean, oposizio berriak

LABek emandako datuen arabera, 2002-2003ko ikasturteko lekualdatze lehiaketarako dauden egiturako lanpostuak 2.417 dira, haietarik 1.684 (%70) erdaraz.

Halaber, maiatzean deitu eta ekain aldera egingo diren oposizioen ondotik, euskarazko 107 toki bete gabe geldituko dira. Gaztelaniaz, ordea, oraindik 20 toki soberan egongo direla dago aurreikusita. LABen esanetan, gainera, euskarazko birziklatzerako eskubidea kentzekotan da gobernuak.

«Gure interpretazioa argia da», adierazi zuen Joxan Azpiroz LABeko kideak atzo, datuak azaltzean. «Etorriz hurbilean irakasleria funtzionario erdalduna hesi gisa jarri nahi da, Nafarroako gizartean dagoen D ereduaren aldeko eskaeraren aurrean».

USTEZKO PREBARIKAZIOA

Pegenaute, epailearen aurrean

Pedro Pegenaute Nafarroako Hizkuntza Politikarako zuzendari nagusia epailearen aurrean agertuko da gaur, komunikabideetan euskararen erabilera sustatzeko diru laguntzen banaketan ustez izandako prebrikazioarengatik haren kontra jarritako kereila dela eta. Joan den hilabetearen egin behar izan zen agerraldia, baina forma akatsak zirela-eta atzeratu zen. Batasuna taldeak maiatzaren 28an kereila jarri zuen Nafarroako Instrukzio Epaitegiko bigarren aretoan, deialdian izaniko irregulartasunak zirela eta, eta ustezko prebrikazio zantzuak zeudelakoan. Kereilari Euskara Kultur Elkargoa atxiki zitzaion geroago. Pegenautek bi salatzaileen abokatuen eta epailearen galderei erantzun beharko die gaur, kasuarengatik aurretiazko diligentzien barruan. Auzitegiaren aurrean protesta ekitaldia antolatu du euskaltzale talde batek.

LEIHATILA

Jose Miguel Campillo Robles

■ Mondragon Unibertsitateko irakaslea eta UEUko kide

Bagoaz... Euskal Unibertsitatea sortzera!

Larunbat honetan, Udako Euskal Unibertsitateak (UEU) bigarren kongresua egingo du Euskalduna jauregian. Kongresu horrek, beste ekimen askok ez bezala, unibertsitate munduan zein gizartean itxaropen eta ilusio handia sortu du. Horren isla dira kongresuan akreditatu diren 185 pertsonak. Zalantzarik gabe, kongresua mugarria izango da Euskal Unibertsitatearen aldeko borrokan.

Kongresuan gauza desberdinak planteatuko dira, baina, zalantzarik gabe, Euskal Unibertsitatearen definizioa izango da izar nagusia. Ez da gutxirako, Euskal Unibertsitatearen sorrera da UEUren izateko arrazoi nagusia. 1995. urtean UEUk bere lehenengo kongresuan Euskal Unibertsitatea definitzeko hiru ezaugarri finkatu zituen. Alde batetik, Euskal Unibertsitatea euskalduna izango da. Hau da, euskara izango da bere lan- eta komunikazio tresna nagusia. Beste aldetik, Euskal Unibertsitateak Euskal Herri osoa hartuko du. Hots, erakunde nazionala izango da, lurraldetasunaren paradigmatik era egokian erantzunez. Eta azkenik, Euskal Unibertsitatea herritarra izango da, hau da Euskal Herriko jendearen zerbitzuan egongo da. Bigarren kongresu honen artezkaria Iñaki Marko izan da. Berak gidaturiko analisi- eta eztabaida-fasean, kongresuaren antolatzaileek Euskal Unibertsitatearen definizioaren inguruan ez dute inolako eztabaidarik planteatu. Ondoren, prozesu ilun baten bidez UEUkideei hiru txosten aurkeztu zaizkie. Askoren haridurarako, txostenetan kongresuaren antolatzaileek orain arteko definizioa txikitu nahi izan dute, eta beraien ikuspegi propioa inposatu. Orain arteko definizioaren orde, errealitate hobeto egokitzten omen den berrirakurketa light bat planteatu dute. Euskal Unibertsitatea sare gisa definitu dute, gaur egungo unibertsitate kolonialetan eta bestelako erakunde unibertsitarioetan dauden gune euskaldun desberdinez osaturiko sarea edo sistema.

Nortzuek inposatu nahi izan dute UEUn holako ikuspegia? Egia esateko, ez dago batere garbi, aurpegia ez baitute publikoki eman. Abenduaren 7an EUSKALDUNON EGUNKARIAN argitaraturiko iritzi-artikulu batean Mikel Aizpuruk, UEUko zuzendari ohiak, publikoki defendatu zuen proposamena. Txostenen idaz-taldean Aizpurrekin batera Jose Inazio Basterretxea ere egon da. Beraz, horri ere hargintzan nolabaiteko parte hartzea aitortu behar zaio. Azkenik, prozesu ilun honetaz asko dakien hirugarren pertsona Iñaki Marko dugu. Kongresuaren artezkaria izanik, dena nahitaez bere eskuetatik pasatu da. Beraz, nire ustez, pertsona horiek dute proposamenaren gainean eta kongresuan gertatuko denaren erantzukizun guztia.

Zer dela-eta aldaketa hau? Dirudienez, helburua «egungo errealtate» hobeto islatzea da. Hqla, «erakundeetan euskara eta unibertsitatearen inguruko sinergiak sortu eta biltzeko» asmoa omen dago. Hala ere, hori demagogia merkea baino ez da. Zoritzarrez, gaur egungo unibertsitate kolonialetan euskaltzaleak gero eta gehiago akomodatzeko ari dira. Orduan, sarearen planteamendua defendatuz beraien miseria pertsonalak justifikatu eta beraien kontzientzia lasaitu nahi izan ote dute? Planteamendu honekin, metro-poliekiko menpekotasuna berresten da, inolako proiektu propio eta independenterik ez sortzeko erabakia hartzen dutelarik. Esanak esan, unibertsitatean indar erreionalista espainolak eta ezker abertzaleko indarrak bat egiten dute praxian. Horrela, gaur egungo egitura unibertsitario koloniala hobesten dute. Beraien esanetan, Euskal Herria eraikitze helburuarekin egiten dute. Baina errealtateak argi erakusten digu beraien poltrona eta interes pertsonalak defenditzeko asmoa baino ez dutela.

Zorionez, inposaturiko testuak aurrera egiteko aukera gutxi dauka. UEUkide gehienok orain arteko definizioa mantentzearen aldekoak gara (aurkeztutako zuzenketa kopurua begiratzea baino ez dago, ehun baino askoz gehiago). Gaur egun ez dago ezarritako hiru ezaugarriak betetzen dituen erakunderik, beraz, Euskal Unibertsitatek ez dago. Hala ere, garaiotan hitzak eta txostenak baino konpromisoen garaia da. Unibertsitatearen mundua ere nazio eraikuntzan murgildu behar da, eta horretara goaz.

Euskal Unibertsitatea sortzera goaz. Bagoaz...

Bihar: Joxerra Aihartza (UEUko kidea eta EHUko irakaslea)